

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน
พุทธศักราช ๒๔๗๖

นริศรานุวัตติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรวางระเบียบข้าราชการพลเรือนชั้นใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้สืบไป ให้ยกเลิกบรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า บุคคลที่เป็นพนักงานรัฐบาล โดยได้รับแต่งตั้งให้ทำางานของรัฐในกระทรวงทบวงการฝ่ายพลเรือนทุกแห่ง เว้นแต่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ

“ ก.พ. ” หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

“ อ.ก.พ. ” หมายความว่า อนุกรรมการข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๕ ข้าราชการพลเรือนมี ๕ ประเภท

(๑) ข้าราชการพลเรือนการเมือง ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งการเมืองตามบทพระราชบัญญัติ

(๒) ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งประจำ

(๓) ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งการรัฐพาณิชย์ซึ่งจะได้มีข้อบังคับของ ก.พ. กำหนดไว้ว่าเป็นตำแหน่งรัฐพาณิชย์

(๔) ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งซึ่งจะได้มีข้อบังคับของ ก.พ. กำหนดไว้ว่าเป็นตำแหน่งราชการในพระองค์พระมหากษัตริย์

(๕) ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ได้แก่ผู้ซึ่งรัฐบาลจ้างรับราชการ

มาตรา ๖ ข้าราชการพลเรือนจะได้รับพระราชทานเงินเดือนตามอัตราที่ปรากฏในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ให้เป็นหน้าที่ของ กระทรวงเจ้าสังกัดที่จะทำความตกลงกับ ก.พ. กำหนดอัตราเงินเดือนขั้นต่ำและขั้นสูงของตำแหน่ง

โดยคำนึงถึงคุณภาพ และปริมาณแห่งราชการตำแหน่งนั้น ๆ และแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบแล้วให้นำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ ข้าราชการพลเรือน ผู้ไปรับราชการทหารตามพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร เมื่อออกจากราชการทหารโดยไม่มีความเสียหายแล้ว ประสงค์จะเข้ารับราชการในตำแหน่งประจำซึ่งไม่เกินกว่าตำแหน่งที่ได้รับอยู่เดิม ท่านว่าให้กระทรวง ทบวง การ เดิมรับบรรจุก่อนผู้อื่นโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน ผู้ไปรับราชการทหารโดยอาสาหรือสมัครยอมได้รับบรรจุตามความในมาตรานี้ก่อนผู้ที่ถูกเกณฑ์

ลักษณะ ๑

ข้าราชการพลเรือนการเมือง

มาตรา ๘ การแต่งตั้งรัฐมนตรีที่ดี การออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีที่ดี จะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม

มาตรา ๙ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรีให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีที่จะเลือกตั้งบุคคลซึ่งเห็นสมควร ตามเหตุผลในทาง การ เมือง เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้วจึงให้เข้ารับตำแหน่งได้

มาตรา ๑๐ ข้าราชการพลเรือนการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี จะขาดจากตำแหน่งโดย

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีมีคำสั่งให้ปลด
- (๔) เมื่อคณะรัฐมนตรีที่อนุมัติให้แต่งตั้งออกจากตำแหน่งทั้งคณะหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือทบวงการเมืองที่ข้าราชการพลเรือนการเมืองผู้นั้นสังกัดต้องออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๑ เมื่อข้าราชการพลเรือนการเมืองต้องออกจากตำแหน่งโดยไม่มีความผิดแล้ว ประสงค์จะเข้ารับราชการในตำแหน่งประจำซึ่งไม่เกินกว่าตำแหน่งประจำที่ได้รับราชการอยู่เดิม ท่านว่าให้กระทรวงทบวงการเดิมรับบรรจุก่อนผู้นั้นโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน

ลักษณะ ๒

ข้าราชการพลเรือนสามัญ

หมวด ๑

ตำแหน่ง

มาตรา ๑๒ ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญมีดังนี้

- (๑) ปลัดกระทรวง
- (๒) อธิบดี
- (๓) หัวหน้ากอง
- (๔) หัวหน้าแผนก
- (๕) ประจําแผนก
- (๖) เสมียนพนักงาน

ส่วนตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นจะได้มีข้อบังคับ ก.พ. กำหนดเทียบกับตำแหน่งที่กล่าวแล้วข้างต้นนี้

มาตรา ๑๓ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งเสมียนพนักงาน ตำแหน่งประจําแผนก ตำแหน่งหัวหน้าแผนก ตำแหน่งหัวหน้ากองนั้น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเลือกตั้งจากบุคคลที่สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสำหรับตำแหน่งนั้น ๆ ดังนี้

(๑) ตำแหน่งเสมียนพนักงาน เลือกตั้งจากบุคคลที่สอบแข่งขันวิชาเสมียนพนักงานได้

(๒) ตำแหน่งประจําแผนก เลือกตั้งจากบุคคลที่สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรีได้

(๓) ตำแหน่งหัวหน้าแผนก เลือกตั้งจากบุคคลที่สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นโทได้

(๔) ตำแหน่งหัวหน้ากอง เลือกตั้งจากบุคคลที่
สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นเอกได้

แต่ตำแหน่งใด มีเหตุพิเศษซึ่งมีอาจจะต้องจากบุคคลซึ่ง
สอบแข่งขันได้ ก็ให้กระทรวงทำความตกลงกับ ก.พ. ที่จะ
กำหนดวิธีเลือกคัดอย่างอื่นเพื่อให้ได้แต่งตั้งโดยความเที่ยง
ธรรมที่จะได้บุคคลที่มีคุณวุฒิ และความสามารถในราชการ
แล้วรายงานมายังคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ
ด้วยวิธีการนั้นแล้วให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราเป็น
พระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญใน
ตำแหน่งอธิบดีและปลัดกระทรวงนั้น ให้กระทรวงเลือก
บรรดาข้าราชการซึ่งดำรงหรือเคยดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง
ขึ้นไปที่มีคุณวุฒิและความสามารถสมควรแก่ตำแหน่งนั้นส่ง
รายนามไปยัง ก.พ. ตำแหน่งหนึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน
เมื่อ ก.พ. สอบสวน และพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้หนึ่งผู้ใด
สมควรได้รับตำแหน่ง ก็ให้รายงานไปยังรัฐบาลเพื่อนำความ
กราบบังคมทูลให้ทรงตั้ง

มาตรา ๑๕ แต่ถ้าตำแหน่งใดว่างลงโดยที่ยังมิได้มี
บุคคลที่สอบแข่งขันได้ หรือในเหตุฉุกเฉินซึ่งจะตั้งให้ทัน

ท่วงที่มีได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือหัวหน้าส่วนราชการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจตั้งข้าราชการประจำผู้ที่เห็นสมควรให้รักษาการในตำแหน่งที่ว่างนั้นชั่วคราวจนกว่าจะได้มีการบรรจุตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น

มาตรา ๑๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งหนึ่งอาจย้ายไปรับราชการในตำแหน่งอื่นซึ่งไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมได้ เมื่อราชการทั้งสองตำแหน่งนั้นมีลักษณะงานเช่นเดียวกัน และ ก.พ. ได้อนุมัติแล้ว

มาตรา ๑๗ การเลื่อนขั้นเงินเดือนในตำแหน่งหนึ่ง ๆ ให้กระทำได้ตามที่กล่าวในหมวด ๓

มาตรา ๑๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดออกจากราชการไปโดยมิได้มีความผิดหรือมิได้มีมลทินในราชการ ถ้าสมัครเข้ารับราชการในตำแหน่งที่ไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิม และกระทรวงต้องการจะรับเข้าทำราชการ เมื่อ ก.พ. ได้สอบสวนคุณวุฒิกับภูมิรู้ และให้อนุมัติแล้ว ก็ให้รับได้โดยมิต้องสอบแข่งขัน

หมวด ๒

การสอบแข่งขัน

มาตรา ๑๘ ผู้สมัครสอบแข่งขันต้องแสดงให้เห็นที่เป็นที่พอใจของกรรมการว่าเป็นบุคคลมีคุณสมบัติ และมีพื้นฐานความรู้ที่จะได้กล่าวไว้ในมาตรา ๒๐ และ ๒๑ เสียก่อน จึงให้รับสมัคร

มาตรา ๒๐ ผู้สมัครสอบแข่งขันจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- (๑) มีสัญชาติเป็นชาวสยาม
- (๒) อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- (๔) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพ ไร้ความสามารถ หรือจิตต์ฝั่นเพื่อนไม่สมประกอบ
- (๕) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (๖) ไม่เป็นคนมีหนี้สินส่วนตัว
- (๗) ไม่เป็นผู้ที่เคยถูกไล่ออก
- (๘) ไม่เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างพักหน้าที่
- (๙) ไม่เป็นผู้ที่ต้อง ปลดออก จาก ราชการโดย มี

มลทิน

(๑๐) ไม่เป็นผู้ที่ต้องจำคุกโดยคำพิพากษาให้จำคุก (เว้นแต่ความผิดฐานลหุโทษ และความผิดอันได้กระทำโดยฐานประมาท)

แต่ผู้สมัครสอบแข่งขันที่ขาดคุณสมบัติตาม อนุมาตรา (มาตรา ๕) (๖) (๗) (๘) และ (๑๐) ก.พ. อาจพิจารณา สอบสวนว่าผู้สมัครสอบแข่งขันนั้นได้กลับตนประพฤติเป็นคนดีแล้วหรือไม่ เพื่อที่จะยกเว้นให้เป็นรายบุคคลก็ได้ แต่มติของ ก.พ. ในกรณียกเว้นเช่นนี้ต้องเป็นเอกฉันท์

มาตรา ๒๑ ผู้สมัครสอบแข่งขันจะต้องมีพื้นความรู้ดังนี้

(๑) วิชาเสมียนพนักงาน

(ก) ผู้ที่ได้ประกาศนียบัตรมัธยมบริบูรณ์ หรือ เทียบวิทยฐานะเท่ามัธยมบริบูรณ์ แต่ถ้าในเขตต์แห่งการ แข่งขันใด การศึกษามัธยมบริบูรณ์ยังไม่แพร่หลาย ก็ให้ ก.พ. มีอำนาจกำหนดพื้นความรู้ต่ำกว่าประกาศนียบัตรมัธยม บริบูรณ์ได้

(ข) ผู้ที่มีความรู้ต่ำกว่าที่กำหนด แต่ได้เข้าฝึกหัด เป็นเสมียนอยู่แล้วในวันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้ ซึ่งหัวหน้า แผนกรับรองพื้นความรู้ว่าสมควรเข้าสอบแข่งขันได้

(๒) วิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี

(ก) ผู้ที่ได้ปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือ

(ข) ผู้ที่รับราชการในตำแหน่งราชบุรุษมาแล้ว หรือเทียบเท่าราชบุรุษ

(ค) เสมียน พนักงาน ซึ่งรับราชการในตำแหน่งมาแล้วไม่ต่ำกว่าสี่ปี

(๓) วิชาข้าราชการพลเรือนชั้นโท

(ก) ผู้ที่ได้ปริญญาโท หรือ

(ข) ผู้ที่ได้ปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งนับแต่วันสอบไล่ได้มานั้นพ้นกำหนดสี่ปีแล้ว

(ค) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งประจำแผนก หรือเทียบเท่าประจำแผนกมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี แต่ถ้าได้ปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีด้วยแล้ว ก็ให้เป็นกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๔) วิชาข้าราชการพลเรือนชั้นเอก

(ก) ผู้ที่ได้ปริญญาเอกซึ่งรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าประจำแผนกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(ข) ผู้ที่ได้ปริญญาโท ซึ่งรับราชการในตำแหน่ง
ไม่ต่ำกว่าประจำแผนกมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(ค) ผู้ที่ได้ปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตรซึ่ง
เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำ
กว่าประจำแผนกมาแล้วไม่น้อยกว่าหกปี

(ง) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก หรือเทียบ
เท่าหัวหน้าแผนกมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี แต่ถ้า
ได้ปริญญาเอกหรือโท หรือปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตร
ซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีด้วยแล้ว ก็ให้เป็นกำหนด
เวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๒๒ หลักสูตรที่จะสอบแข่งขันนั้น ให้แบ่งเป็น
ภาคดังนี้คือ

(๑) ภาควิชาการ

ให้สอบความรู้ในหลักวิชาการที่เกี่ยวกับตำแหน่งนั้นๆ ให้
มีคะแนนรวมคิดเป็นส่วนร้อย ๑๐๐ คะแนน ผู้สอบแข่งขัน
ต้องได้อย่างน้อย ๕๐ คะแนนจึงให้พิจารณาในภาคอื่นต่อไป

การสอบวิชาการนี้ให้มีทั้งสอบเขียนและสอบปากเปล่า
การสอบเขียนนั้นให้กระทำโดยกรรมการกำหนดหัวข้อในวิชา
ที่จะสอบเขียนเพื่อให้ผู้แข่งขัน แต่งเรียบเรียงตามหัวข้อนั้น

ในการนี้ให้ ก.พ. กำหนดหนังสือและเอกสารซึ่งยอมให้
ผู้แข่งขันเปิด และ ตรวจค้น ดูได้ในที่สอบแข่งขัน เพื่อเป็น
เครื่องประกอบการแต่งเรียบเรียงนั้น

การสอบปากเปล่า นั้น ให้กระทำโดยกรรมการซักถาม
วิชาการแก่ผู้แข่งขันเพื่อให้ตอบในที่แข่งขันนั้น ในการนี้ให้
ก.พ. กำหนดหนังสือและเอกสารซึ่งยอมให้ผู้แข่งขัน เปิด
และ ตรวจค้น ดูได้ในที่สอบแข่งขัน เพื่อเป็นเครื่องประกอบ
การตอบปากเปล่า นั้น

(๒) ภาคปฏิบัติ

ให้สอบการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น ๆ ให้มีคะแนน
รวมคิดเป็นส่วนร้อย ๑๐๐ คะแนน ผู้สอบแข่งขันต้องได้
อย่างน้อย ๕๐ คะแนน

การสอบภาคการปฏิบัติ นั้น กรรมการอาจจัดให้มีได้ทั้ง
การสอบเขียน การสอบปากเปล่า การทดลองกระทำการ
ปฏิบัติ ตามความต้องการของตำแหน่งที่แข่งขันนั้น

วิธีสอบเขียน และการสอบปากเปล่าให้ อนุโลมตามวิธี
การในภาควิชาการ

การทดลองกระทำการปฏิบัติ นั้น ให้กรรมการสมมติให้
ผู้แข่งขันทำการในตำแหน่งที่แข่งขันนั้น

มาตรา ๒๓ ให้ ก.พ. จัดแบ่งการสอบแข่งขันออกเป็นประเภทต่าง ๆ ของตำแหน่งราชการและตามส่วนภูมิภาคตามที่เห็นเป็นการสมควร

มาตรา ๒๔ ภายในบังคับมาตรา ๒๐ ผู้สอบแข่งขันได้คะแนนสูง มีสิทธิที่จะได้รับเลือกเข้ารับราชการ ก่อนผู้ได้คะแนนต่ำ

ให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทำความติดต่อตกลงกับ ก.พ. เพื่อได้รับผู้ที่สอบแข่งขันเข้ารับราชการตามลำดับที่

มาตรา ๒๕ การสอบแข่งขันนั้น ตามปกติให้มีปีละ ๑ ครั้ง แต่เมื่อใดมีการสอบแข่งขันใหม่อีกแล้ว บัญชีสอบแข่งขันได้คราวก่อนเป็นอันลบล้าง

หมวด ๓

การเลื่อนขั้นเงินเดือน

มาตรา ๒๖ ตามปกติให้มีการเลื่อนขั้นเงินเดือนปีละหนึ่งครั้งและให้เลื่อนในต้นปี

มาตรา ๒๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งได้รับพระราชทานเงินเดือนยังไม่เต็มอัตราชั้นสูงของตำแหน่งที่ตนได้รับแต่งตั้งจะได้รับความพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือน

มาตรา ๒๘ การเลื่อนขึ้นเงินเดือนนั้นตามปกติให้เลื่อนได้ปีละหนึ่งขั้น เว้นแต่ในกรณีพิเศษจะเลื่อนมากกว่านั้นได้ แต่ไม่เกินสามขั้นเมื่อ ก.พ. อนุมัติ

มาตรา ๒๙ การเลื่อนขึ้นเงินเดือนนั้น ให้คำนึงถึงความชอบในการปฏิบัติราชการ ความอดุสาหะ ความสามารถ และความประพฤติตามวินัยข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๓๐ ก่อนถึงกำหนดสิ้นปี ให้ผู้มีหน้าที่ตามที่กล่าวในมาตรา ๓๑ จัดทำบัญชีเรียงลำดับข้าราชการผู้ที่ควรได้เลื่อนขึ้นเงินเดือนตามหลักดังกล่าวในมาตรา ๒๘ ไว้ตามขั้นแห่งเงินเดือนที่ข้าราชการเหล่านั้นควรได้รับ แล้วให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนแก่ข้าราชการเหล่านั้นตามลำดับที่เท่ากับจำนวนที่มีอัตราว่าง

แต่ข้าราชการผู้ใดควรได้รับเงินเดือนเลื่อนขึ้นมากกว่าหนึ่งขั้นแล้ว ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงขออนุมัติ ก.พ. ก่อนจึงจะสั่งเลื่อนได้

มาตรา ๓๑ ผู้มีหน้าที่ทำบัญชีเลื่อนขึ้นเงินเดือนนั้นคือ

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสำหรับตำแหน่งอธิบดี และปลัดกระทรวง

(๒) อ.ก.พ. กระทรวง สำหรับตำแหน่งหัวหน้าแผนก และหัวหน้ากอง

(๓) อ.ก.พ. กรม สำหรับตำแหน่งประจำแผนก และสำหรับตำแหน่งเสมียนพนักงานที่อยู่ในราชการบริหารส่วนกลาง

(๔) อ.ก.พ. จังหวัด สำหรับตำแหน่งเสมียนพนักงานที่อยู่ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคจังหวัดนั้น

หมวด ๔

การออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๓๒ ข้าราชการพลเรือนสามัญจะต้องออกจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ปลดจากตำแหน่ง
- (๔) ไล่ออก

มาตรา ๓๓ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการก็ย่อมทำได้ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอนุญาตแล้ว จึงให้ถือว่าลาออก

มาตรา ๓๔ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเห็นสมควรให้
ผู้ใดออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ จะปลดผู้นั้น
ออกจากราชการตามลักษณะซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ
บำเหน็จบำนาญก็ได้

แต่ในการปลดเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุทดแทน
ในกรณีที่รัฐบาลให้ออกโดยไม่มีคามผิดนั้น ท่านให้ทำได
จะเพาะเหตุดังนี้

(ก) เมื่อข้าราชการผู้ใดต้องหาว่าทำผิดวินัย และ
กระทรวงเจ้าสังกัดได้ไต่สวน และรายงานไปยัง ก.พ.
ก.พ. พิจารณาแล้วไม่ได้ความเป็นสัตย์ว่ากระทำผิดที่จะต้อง
ถูกไล่ออก แต่เห็นว่ามัวลทิน หรือมัวหมอง ถ้ากระทรวง
เจ้าสังกัดเห็นว่าการที่จะให้รับราชการอีกจะเป็นการเสียหาย
แก่ราชการ ก็ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงปลดผู้นั้นออก
จากราชการได้

(ข) เมื่อข้าราชการผู้ใดหย่อนความสามารถหรือไม่
แสดงให้เพียงพอว่าเป็นผู้สนับสนุนการปกครองระบอบรัฐ
ธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ และ ก.พ. ไต่ไต่สวนเห็น
สมควรให้ปลดจากราชการแล้ว ก็ให้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงปลดผู้นั้นออกจากราชการได้

มาตรา ๓๕ การไล่ออกจากราชการให้เป็นไปตามที่
บัญญัติไว้ในลักษณะ ๖

ลักษณะ ๓

ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์

มาตรา ๓๖ การแต่งตั้ง เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนชั้น
เงินเดือน ออกจากตำแหน่ง ของข้าราชการพลเรือนรัฐ
พาณิชย์นั้น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือหัวหน้ากรม
หรือคณะกรรมการมีอำนาจทำได้ตามข้อบังคับซึ่ง ก.พ. อนุมัติ

ลักษณะ ๔

ข้าราชการพลเรือนในพระองค์

มาตรา ๓๗ การแต่งตั้ง เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนชั้นเงิน
เดือน ออกจากตำแหน่ง ของข้าราชการพลเรือนในพระองค์
นั้น ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวังที่จะทำได้
เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุมัติเป็นลายลักษณ์อักษร

ลักษณะ ๕

ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

มาตรา ๓๘ การรับคนเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ
นั้น เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเห็นผู้ใดเหมาะสมแก่งานที่

ประสงค์จะให้ทำก็รับไว้ได้โดยมิต้องสอบแข่งขัน เมื่อ ก.พ.
อนุมัติ เว้นแต่ในเหตุฉุกเฉินก็ให้ทำไปก่อนได้แล้วรายงาน
ขออนุมัติ ก.พ. ในภายหลัง การออกจากราชการของข้า
ราชการประเภทนี้ให้อยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ลักษณะ ๖

วินัยข้าราชการพลเรือน

หมวด ๑

ชนิดต่าง ๆ ของวินัย

มาตรา ๓๕ ข้าราชการพลเรือน ต้อง สนับ สนุน การ
ปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ และจักต้อง
พยายาม^๕แข็งต่อบุคคลในบังคับบัญชาและในอำนาจของตน
ให้เข้าใจและนิยมต่อการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔๐ ข้าราชการพลเรือนต้องเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา
คำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบ
ด้วยกฎหมาย ผู้อยู่ใต้อำนาจผู้บังคับบัญชาจักต้องปฏิบัติตาม ห้าม
มิให้^๕ต่อตั้งขัดขืนหลักเลียง ถ้าไม่เห็นพ้องด้วยคำสั่งนั้น จะ
เสนอความเห็นคัดทานเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ แต่ต้อง
เสนอทันที และเมื่อได้^๕คัดทานตั้งกล่าวมานั้นแล้ว ผู้บังคับ

บัญชามิได้สั่งถอนหรือแก้คำสั่งที่ส่งไป ผู้ยื่นโต้แย้งบังคับจะต้องปฏิบัติตาม แต่ให้ผู้บังคับบัญชารายงานขึ้นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ตนสังกัดตามลำดับ

ในการปฏิบัติราชการ ห้ามมิให้กระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นไว้แต่จะได้รับการอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

มาตรา ๔๑ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความระมัดระวังมิให้เสียหายแก่ราชการ

มาตรา ๔๒ ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ห้ามมิให้รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา และห้ามมิให้อาศัยอำนาจหน้าที่ราชการจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม เพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือแก่ญาติมิตรของตน

มาตรา ๔๓ อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ ห้ามมิให้เป็นตัวกระทำกรรไกรในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทใด ๆ และห้ามมิให้กระทำการหาผลประโยชน์อย่างใด ๆ อันอาจเป็นทางให้เสียความเที่ยงธรรมในหน้าที่ราชการของตน

มาตรา ๔๔ รักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

ห้ามมิให้ประพฤตินเป็นคนเสเพล เสพเครื่องทอง
ของนางจนไม่สามารถครองสติได้ มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือ
ทำความผิดอาชญา หรือกระทำการใด ๆ อันอาจเสียเกียรติ
ศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา ๔๕ สุภาพเรียบร้อยต่อผู้บังคับบัญชา และต่อ
ประชาชน

ห้ามมิให้ดูหมิ่นหยาบหยามบุคคลใด ๆ

มาตรา ๔๖ รักษาความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ และ
ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

มาตรา ๔๗ อุตสาหะ และอำนวยความสะดวกในหน้าที่
ราชการ

มาตรา ๔๘ รักษาความลับในราชการ

หมวด ๒

โทษผิดวินัย

มาตรา ๔๙ โทษผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้มี ๔ สถาน
คือ

- (๑) ไล่ออก
- (๒) ลดขั้นเงินเดือน

(๓) ตัดเงินเดือน

(๔) คำหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร

มาตรา ๕๐ การไล่ออกนั้น จะกระทำได้เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง เมื่อกระทรวงเจ้าสังกัดรายงานไปยัง ก.พ. และได้รับอนุมัติแล้ว จึงให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงซึ่งข้าราชการนั้นสังกัดสั่งให้ไล่ออกได้

มาตรา ๕๑ การลดขั้นเงินเดือน การตัดเงินเดือน จะกระทำได้เมื่อข้าราชการพลเรือนตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้ากองลงมาทำผิดวินัย ซึ่งความผิดนั้นยังไม่ร้ายแรงถึงกับจะต้องถูกไล่ออกในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษสั่งให้ลงโทษได้ แล้วจึงรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปตามลำดับ ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปมีอำนาจที่จะสั่งให้เพิ่ม ลด หรือยกโทษได้ ภายในกำหนดสัปดาห์วันนับแต่วันรับรายงาน เว้นแต่ในกรณีพิเศษซึ่งจะพิจารณาให้ทันภายในกำหนดนั้นไม่ได้ ก็ให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินสามครั้ง ๆ หนึ่ง ๆ เป็นเวลาไม่เกินสัปดาห์วัน และผู้บังคับบัญชาต้องแสดงเหตุที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วยทุกครั้ง เมื่อได้จัดการสถานใดให้รับรายงานต่อไปตามลำดับจนถึงรัฐมนตรี

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๔๗๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๑ หน้า ๖๕

ว่าการกระทรวง ในระหว่างที่รายงานตามลำดับนี้ ให้ปฏิบัติ
ตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเดิม จนกว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวง
จะสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสั่งอย่างใด
แล้วให้รายงานไปยัง ก.พ.

ผู้บังคับบัญชาจะลงโทษลดขั้นเงินเดือน หรือตัดเงิน
เดือนแก่ผู้กระทำผิดวินัยได้ครั้งหนึ่งไม่เกินกำหนดในตาราง
ต่อไปนี้

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดวินัย	ลดชั้น	ตัดเงินเดือน	
		เงิน เดือน	จำนวน เดือน	ส่วนเงิน ส่วนที่ตัด
รัฐมนตรีว่าการกระทรวง	๑. หัวหน้ากอง	๓ ชั้น	๖	๒๕ %
	๒. หัวหน้าแผนก	๓ ชั้น	๖	๒๐ %
	๓. ประจําแผนก	๓ ชั้น	๖	๑๕ %
	๔. เสมียนพนักงาน	๓ ชั้น	๖	๑๐ %
ปลัดกระทรวง ทบวง อธิบดี	๑. หัวหน้ากอง	๑ ชั้น	๑	๒๕ %
	๒. หัวหน้าแผนก	๑ ชั้น	๒	๒๐ %
	๓. ประจําแผนก	๒ ชั้น	๓	๑๕ %
	๔. เสมียนพนักงาน	๓ ชั้น	๔	๑๐ %
หัวหน้ากอง	๑. หัวหน้าแผนก	๑ ชั้น	๑	๒๐ %
	๒. ประจําแผนก	๑ ชั้น	๒	๑๕ %
	๓. เสมียนพนักงาน	๒ ชั้น	๓	๑๐ %
หัวหน้าแผนก	๑. ประจําแผนก	-	๑	๑๕ %
	๒. เสมียนพนักงาน	๑ ชั้น	๒	๑๐ %
หัวหน้าส่วน ราชการที่ต่ำ กว่าหัวหน้า แผนก	เสมียนพนักงาน	-	๑	๑๐ %

มาตรา ๕๒ การดำเนินโทษ เป็นลายลักษณ์อักษรจะกระทำได้เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดทำผิดวินัย ซึ่งความผิดนั้นยังไม่ร้ายแรงถึงกับจะต้องถูกไล่ออกหรือพักราชการ และมีเหตุที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าควรปรานีโดยไม่ลดขั้นเงินเดือนหรือตัดเงินเดือน จึงให้แสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏแล้วให้ทำทัณฑ์บนไว้ การสั่งให้ดำเนินโทษเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ปฏิบัติตามวิธีการที่กล่าวในมาตรา ๕๑

มาตรา ๕๓ เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดมีกรณีที่ต้องไต่สวนเพื่อไล่ออกหรือปลดจากราชการ ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ข้าราชการผู้นั้นสังกัดเห็นว่าจะให้คงอยู่ในหน้าที่ระหว่างไต่สวน หรือพิจารณาจะเป็นการเสียแก่ราชการไซ้ จะสั่งให้พักราชการชั่วคราวก็ได้

การให้พักราชการชั่วคราวนั้น ท่านให้พักตลอดเวลาที่ไต่สวนและพิจารณา เมื่อไต่สวนและพิจารณาแล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้ที่ถูกสั่งให้พักมิได้กระทำความผิดและไม่มีมลทินความผิดเลย ต้องให้ผู้นั้นกลับคืนที่ตำแหน่งเดิม ถ้าปรากฏว่าถึงแม้การไต่สวนและพิจารณาจะไม่ได้ความเป็นสัจย์ว่า ผู้ที่ถูกสั่งให้พักได้กระทำความผิด แต่ก็มีมลทินอยู่ ให้รัฐมนตรี

ว่าการกระทรวงให้ความพินิจ ถ้าเห็นว่าจะให้กลับเข้ารับราชการอีกอาจเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ปลดผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุทดแทน หรือถ้าเห็นว่าผู้นั้นยังอาจจะ เป็นประโยชน์แก่ราชการในตำแหน่งลักษณะงานเช่นเดียวกันที่ไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิม จะให้กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเช่นนั้นก็ไต่

เงินเดือนของผู้ที่ถูกสั่งให้พักหน้าที่ ดังกล่าวมานั้นให้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินเดือนระหว่างต้องคดีอาชญาซึ่งไข้อยู่ในเวลานั้น

มาตรา ๕๔ การลงโทษข้าราชการกรมตำรวจ จะใช้ระเบียบการลงโทษตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือจะใช้ระเบียบการลงโทษเป็นอาชญาวินัยตำรวจตามที่ได้มีกฎหมายไว้ แต่อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ตามควรแก่พฤติการณ์

หมวด ๓

การรักษาวินัยข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๕๕ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ดูแลระมัดระวังข้าราชการในบังคับบัญชาของตนให้ปฏิบัติตามวินัยข้าราชการพลเรือน

ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำผิดวินัย ผู้
บังคับบัญชาต้องพิจารณาว่าความผิดของข้าราชการนั้นอยู่ใน
อำนาจของคนที่จะลงโทษได้หรือไม่ ถ้าอยู่ในอำนาจของคน
ที่จะลงโทษก็ให้สั่งลงโทษ แล้วรายงานไปยังผู้บังคับบัญชา
เหนือขึ้นไปตามวิธีการที่กล่าวในหมวด ๒ ถ้าเห็นว่าความ
ผิดนั้นควรจะต้องลงโทษมากกว่าที่ตน จะมีอำนาจลงโทษ
ได้ ก็ให้จัดการลงโทษเท่ากับอำนาจที่ตนมีอยู่เสียชั้นหนึ่ง
ก่อน แล้วรายงานต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ให้เพิ่ม
โทษและลงโทษตามลำดับ

ผู้บังคับบัญชาใดไม่จัดการลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่
ทำผิดวินัย ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชานั้นทำผิดวินัยฐานขาด
ความระมัดระวังในหน้าที่ราชการ

มาตรา ๕๖ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดถูกผู้บังคับบัญชาสั่ง
ลงโทษฐานผิดวินัย ข้าราชการผู้นั้นต้องปฏิบัติตามทันที ถ้า
ไม่พอใจในคำสั่งนั้นก็มิมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งนั้นไปยังผู้บังคับ
บัญชาเหนือผู้สั่งขึ้นไปตามลำดับจนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ที่ข้าราชการนั้นสังกัด คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ให้ถือว่าถึงที่สุด

ลักษณะ ๗

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๕๗ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเรียกโดยย่อว่า "ก.พ." มีหน้าที่รักษาการให้เป็นที่เรียบร้อยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจกำหนดหลักสูตรและวิธีแข่งขันตลอดทั้งค่าธรรมเนียมการสมัครเข้ารับราชการ วิธีได้สวนพิจารณาและอบรมข้าราชการพลเรือน จัดการศึกษาของนักเรียนรัฐบาลฝ่ายพลเรือนที่ส่งไปเล่าเรียนในเมืองต่างประเทศ

มาตรา ๕๘ ก.พ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในหลักราชการพลเรือนเป็นจำนวนอย่างน้อยห้ารายแต่ไม่เกินเจ็ดราย ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งขึ้นด้วยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร แต่ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวกับ กระทรวง ทบวงใดต้องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวงนั้น เข้านั่งประชุมเป็นกรรมการด้วย

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสองปี เมื่อสิ้นกำหนดแล้วจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้งต่อไปอีกตามวิธีการในวรรคต้นก็ได้ และก่อนถึงกำหนดจะโปรดเกล้า ฯ ให้ปลดตามมติของสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

ให้มีเลขาธิการของ ก.พ. คนหนึ่งซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้น ในชั้นต้นจากผู้ที่มิคุณสมบัติตาม มาตรา ๑๙, ๒๐ และมีพื้นความรู้ตามมาตรา ๒๑ และให้มีเจ้าหน้าที่รองลงไปตามสมควร

มาตรา ๕๕ ให้ ก.พ. มีอำนาจตั้งอนุกรรมการสามัญไว้ประจำดังนี้

(๑) อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงหรือทบวงการเมืองซึ่งเทียบกระทรวง เรียกโดยย่อว่า อ.ก.พ. กระทรวงหรือทบวงการเมือง ซึ่งเทียบกระทรวง (ออกนามกระทรวงหรือทบวงการเมืองนั้น)

(๒) อนุกรรมการสามัญประจำกรมหรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม เรียกโดยย่อว่า อ.ก.พ. กรมหรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม (ออกนามกรมหรือทบวงการเมืองนั้น)

(๓) อนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า อ.ก.พ. จังหวัด (ออกนามจังหวัดนั้น ๆ)

และ ก.พ. มีอำนาจตั้งอนุกรรมการวิสามัญเพื่อทำการใด ๆ แล้วทำความเห็นเสนอ ก.พ. ได้

มาตรา ๖๐ อ.ก.พ. กระทรวงประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเป็นประธาน ปลัดกระทรวงเป็นรองประธานและหัว
หน้ากรม และส่วนราชการต่างๆ ที่เทียบกรมเป็นอนุกรรมการ
โดยตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ. นี้เลือกตั้งเลขานุการหนึ่งนาย

อ.ก.พ. นมหน้าที่ช่วย ก.พ. รักษาการให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัตินี้ในกระทรวงนั้น

มาตรา ๖๑ อ.ก.พ. กรมหรือส่วนราชการที่เทียบกรม
ประกอบด้วยหัวหน้ากรม (หรือส่วนราชการที่เทียบกรม) เป็น
ประธาน หัวหน้ากอง (หรือส่วนราชการที่เทียบกอง) เป็น
อนุกรรมการโดยตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ. นี้เลือกตั้งเลขานุการ
หนึ่งนาย

อ.ก.พ. นมหน้าที่ช่วย อ.ก.พ. กระทรวงรักษาการให้
เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ในกรมนั้น

มาตรา ๖๒ อ.ก.พ. จังหวัดประกอบด้วยข้าหลวงประจำ
จังหวัดเป็นประธาน และกรมการจังหวัดเป็นอนุกรรมการ
โดยตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ. นี้เลือกตั้งเลขานุการหนึ่งนาย

อ.ก.พ. นมหน้าที่ช่วย อ.ก.พ. กระทรวงและ อ.ก.พ.
กรม รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ในจังหวัดนั้น

ลักษณะ ๘

บทบัญญัติเฉพาะกาล

มาตรา ๖๓ ภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ถ้ามีตำแหน่งเสมียนพนักงานชั้นที่มีอัตราเงินเดือนสี่สิบสองบาท หรือต่ำกว่าว่างลง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงบรรณผู้ที่สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นราชบุรุษได้ใน พ.ศ. ๒๔๗๖ ให้เป็นผู้รั้งตำแหน่งนั้น

มาตรา ๖๔ ภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ถ้ามีตำแหน่งประจำแผนกชั้นที่มีอัตราเงินเดือนแปดสิบบาท ว่างลงในกรมหรือส่วนราชการที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่ากรม ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงบรรณผู้ที่สอบไล่วิชาข้าราชการพลเรือนชั้นสัญญาบัตรสำหรับวิชาที่เกี่ยวกับกรมหรือส่วนราชการของกรม ให้เป็นผู้รั้งตำแหน่งนั้น

มาตรา ๖๕ ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติมาตรา ๖๓, ๖๔ ในการแต่งตั้งข้าราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๖ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพร้อม

ด้วยความเห็นชอบของ ก.พ. มีอำนาจบรรจุผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ และมีพินความรู้ตามมาตรา ๒๑ กับทั้งวุฒิสามารถเหมาะสมแก่ตำแหน่งหน้าที่ให้เป็นผู้รั้งตำแหน่งที่ว่างโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน แต่ถ้ามีผู้สมัครหลายคนก็ให้พิจารณาให้คะแนนเฉพาะความชอบและคุณวุฒิพิเศษ ผู้ใดได้คะแนนสูงให้มีสิทธิที่จะได้รับเลือกเข้ารับราชการก่อนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

มาตรา ๖๖ ภายในเวลาหกเดือนนับแต่วันเข้ารับตำแหน่งผู้รั้งต้องสอบไล่วิชาข้าราชการพลเรือนภาควิชาการและภาคการปฏิบัติตามหลักสูตรที่ ก.พ. จะได้กำหนดสำหรับตำแหน่งนั้น ๆ เมื่อผู้นั้นสอบได้คะแนนไม่ต่ำกว่าภาคละไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ก็ให้บรรจุผู้รั้งในตำแหน่งนั้นได้ ถ้าได้คะแนนต่ำกว่านั้น ก็ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพิจารณาว่าจะให้กลับไปรับราชการในตำแหน่งเดิมหรือปลดออกจากราชการก็ได้

มาตรา ๖๗ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดทำผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๑ ก่อนวันใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมีอำนาจลงโทษผู้นั้นตามพระราช

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๔๗๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๑ หน้า ๗๕

บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๑ แต่ถ้าเป็น
โทษสถานไล่ออก ท่านว่าต้องให้ ก.พ. พิจารณาเห็นสมควร
แล้วจึงจะไล่ออกได้

มาตรา ๖๘ บรรดาคำร้องทุกข์ที่เกี่ยวกับวินัยข้าราชการ
ซึ่งราษฎรได้ยื่นไว้ต่อเจ้าหน้าที่หรือทบวงการใดก่อนวันขึ้น
พระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าหน้าที่และทบวงการเหล่านั้นโอน
เรื่องรวมมายัง ก.พ. ให้พิจารณาแล้วทำความเห็นส่งไปยัง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ประกาศมาณวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ตามมติของคณะรัฐมนตรี)

เจ้าพระยาศรัทธธรรมาธิบดี

รัฐมนตรี

บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน

บัญชีหมายเลข ๑

ข้าราชการพลเรือนการเมือง

- (ก) นายกรัฐมนตรี เดือนละ ๑,๖๐๐ บาท
- (ข) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง เดือนละ ๑,๕๐๐ บาท
- (ค) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง และรัฐมนตรี
ว่าการทบวง เดือนละ ๑,๒๐๐ บาท
- (ง) เลขานุการรัฐมนตรี เดือนละ ๔๐๐ บาท

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๔๗๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๑ หน้า ๗๗

บัญชีหมายเลข ๒ ก.

ข้าราชการพลเรือนสามัญ รัฐพาณิชย์ ในพระองค์
ชั้นเสมียนพนักงาน

ชั้น	เงินเดือน
๑	๒๐ บาท
๒	๒๒ บาท
๓	๒๔ บาท
๔	๒๖ บาท
๕	๒๘ บาท
๖	๓๐ บาท
๗	๓๔ บาท
๘	๓๘ บาท
๙	๔๒ บาท
๑๐	๔๖ บาท
๑๑	๕๐ บาท
๑๒	๕๕ บาท
๑๓	๖๐ บาท
๑๔	๖๕ บาท
๑๕	๗๐ บาท
๑๖	๗๕ บาท
๑๗	๘๐ บาท

เล่ม ๕๑ หน้า ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๔๗๗

บัญชีหมายเลข ๒ ข.

ข้าราชการพลเรือนสามัญ รัฐบาลนิชย์ ในพระองค์
ชั้นตั้งแต่ประจำแผนกขึ้นไป

ชั้น	เงินเดือน	ชั้น	เงินเดือน
๑	๘๐ บาท	๑๖	๒๖๐ บาท
๒	๙๐ บาท	๑๗	๒๘๐ บาท
๓	๑๐๐ บาท	๑๘	๓๐๐ บาท
๔	๑๑๐ บาท	๑๙	๓๒๐ บาท
๕	๑๒๐ บาท	๒๐	๓๕๐ บาท
๖	๑๓๐ บาท	๒๑	๔๐๐ บาท
๗	๑๔๐ บาท	๒๒	๔๕๐ บาท
๘	๑๕๐ บาท	๒๓	๕๐๐ บาท
๙	๑๖๐ บาท	๒๔	๕๕๐ บาท
๑๐	๑๗๐ บาท	๒๕	๖๐๐ บาท
๑๑	๑๘๐ บาท	๒๖	๖๕๐ บาท
๑๒	๑๙๐ บาท	๒๗	๗๐๐ บาท
๑๓	๒๐๐ บาท	๒๘	๗๕๐ บาท
๑๔	๒๒๐ บาท	๒๙	๘๐๐ บาท
๑๕	๒๔๐ บาท	๓๐	๑,๐๐๐ บาท

บัญชีหมายเลข ๓.

เงินเพิ่มพิเศษและค่าจ้างข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

(๑) รัฐมนตรีที่มีชื่อเป็นผู้ว่าการหรือมิใช่เป็นผู้ช่วยว่าการกระทรวงหรือทบวง ให้ได้รับเงินค่าเบี้ยประชุมเดือนละ ๔๐๐ บาท และในระหว่างลาหยุดเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญ ถ้าเป็นข้าราชการประจำการให้ได้ ๒๐๐ บาท

(๒) ข้าราชการที่เป็นผู้รับตำแหน่งที่สูงกว่าตำแหน่งของตน ให้ได้รับเงินค่ารับตำแหน่งเดือนหนึ่งไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของอัตราขั้นตำแหน่งตำแหน่งที่ว่าง และเมื่อรวมทั้งเงินเดือนประจำของตนไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นตำแหน่งที่ว่าง

(๓) เงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการประจำสถานทูตและสถานกงสุลให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังและ ก.พ. จะได้อนุมัติ

(๔) ค่าจ้างข้าราชการพลเรือนวิสามัญนั้น ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังและ ก.พ. จะได้อนุมัติ